

ПЛАНУВАННЯ ВИДАВНИЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК СКЛАДОВА ЕФЕКТИВНОЇ СИСТЕМИ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В ХНТУСГ

Рудич Тамара Олександрівна, провідний бібліотекар Наукової бібліотеки Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка

Розглянуто досвід роботи Наукової бібліотеки ХНТУСГ по долученню бібліотечних фахівців до планування видавничої діяльності в університеті і складання «Плану підготовки і видання наукової, навчальної та навчально-методичної літератури на навчальний рік».

Ключові слова: навчально-методичне забезпечення дисциплін, освітня програма, видавнича діяльність ЗВО, план видання

Відповідно до Законів України «Про освіту» та «Про вищу освіту», заклади вищої освіти мають право самостійно вирішувати питання складу та змісту навчально-методичного забезпечення освітнього процесу з урахуванням вимог законодавства. При цьому варто враховувати специфіку закладу вищої освіти, галузі знань та/або спеціальності, конкретної освітньої програми та ін.

Виходячи із необхідності максимально повного надання здобувачам освіти всієї інформації та матеріалів, необхідних для успішного вивчення дисципліни, МОН України було підготовлено Лист від 09.07.2018 р. № 1/9-434 Щодо рекомендацій з навчально-методичного забезпечення.

Основним документом навчально-методичного забезпечення дисципліни, передбаченим освітнім законодавством, є робоча програма навчальної дисципліни, вимоги до змісту якої встановлені п. 38 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності (програма навчальної дисципліни, заплановані результати навчання, порядок оцінювання результатів навчання, рекомендована література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси в Інтернеті). Програма навчальної дисципліни, передбачена п. 12 ч. 3 ст. 34 та ч. 7 ст. 35 Закону України «Про вищу освіту», є одним із складників робочої програми.

Інші документи і форми навчально-методичного забезпечення дисципліни можуть визначати викладач та кафедра (група забезпечення освітньої програми), виходячи із необхідності максимально повного надання здобувачам освіти всієї інформації та матеріалів, необхідних для успішного вивчення дисципліни. Зокрема, це можуть бути підручники та навчальні посібники, а також авторські матеріали, розроблені викладачем.

Найбільш творчою і цікавою в плані самореалізації науковця є видавнича діяльність викладачів, яка в університеті традиційно досить інтенсивна. Загалом на 2019-2020 навчальний рік заплановано 350 одиниць наукової, навчальної і навчально-методичної продукції. Зокрема, наші науковці долучились до написання: 4 монографій, 7 підручників, 51 навчального посібника, 297 навчально-методичних видань.

Робота з підготовки і видання наукової, навчальної та навчально-методичної літератури здійснюється за затвердженим ректором університету планом видань на навчальний рік.

Проект плану щодо видання друкованої продукції складає співробітник Наукової бібліотеки університету на основі замовлень кафедр інституту/факультету [2].

Документ містить загальні статистичні дані про кількість запланованих видань навчально-науковими інститутами і факультетом ХНТУСГ в 2019-2020 навчальному році. Основний текст складено за двома розділами: «Наукові та навчальні видання» і «Навчально-методичні видання». До них включено відомості про дисципліну, з якої пропонується видання, назву, нове чи перевидане видання, дані про автора, авторський колектив, призначення (рівень вищої освіти, форму навчання, спеціальність), обсяг в умовних друкованих аркушах та термін виконання.

Крім того, з метою контролю за ходом виконання Плану було створено сім його варіантів: для вченого секретаря Вченої ради та директорів інститутів/факультету. Матеріал було згруповано за строками видання літератури.

Після погодження проекту плану з Науково-методичною радою університету, план подається на розгляд та затвердження вченою радою Університету.

Класифікацію літератури було здійснено за ДСТУ 3017:2015. Видання. Основні види. Терміни та визначення понять.

Для систематизації роботи з підготовки і видання літератури розроблено «Положення про структуру, зміст, обсяг підручників і навчальних посібників» та процедуру їх схвалення вченою радою ХНТУСГ, а також методичні рекомендації для науково-педагогічних працівників «Загальні вимоги до оформлення наукових, навчальних та навчально-методичних видань» [1]. Ці документи представлено на сайті Наукової бібліотеки.

Створення навчальної літератури орієнтоване на такі аспекти: високий науково-методичний рівень, доступна мова, наявність довідкового апарату, практичних завдань, міжпредметних зв'язків.

При підготовці навчальних видань врахування їх функціональних завдань – комунікативного, інформаційного, пізнавального, розвиваючого, виховного, організаційного, систематизуючого та специфіки студентської аудиторії є однією з головних особливостей видавничого процесу.

Список використаних джерел:

1. Загальні вимоги до оформлення наукових, навчальних та навчально-методичних видань [Текст] : метод. рек. для наук.-пед. працівників закл. вищ. освіти / Харків. нац. техн. ун-т сіл. госп-в ім. П. Василенка, Наук. б-ка ; уклад.: Н. М. Ніколаєнко, Т. О. Рудич. – Харків : ХНТУСГ, 2019. – 83 с
2. Рибальченко, О. М. Наукова бібліотека ХНТУСГ сьогодні і перспективи розвитку // Бібліотечно-інформаційне середовище як драйвер змін та інновацій в освіті: Всеукр. наук.-практ. конф. 24-25 жовт. 2019 р. – Харків. – 2019. – Режим доступу: <https://qps.ru/zKF4J> (дата звернення: 27.04.2020).

PLANNING OF PUBLISHING ACTIVITY AS A COMPONENT OF AN EFFECTIVE SYSTEM OF EDUCATIONAL AND METHODOLOGICAL SUPPORT IN KNTUA

Rudysh Tamara Oleksandrivna, Leading Librarian of the Scientific Library of the Kharkiv Petro Vasylenko National Technical University of Agriculture

Abstract: The experience of the Scientific Library of KhNTUSG on involving librarians in the planning of publishing activities at the university and drawing up a "Plan for the preparation and publication of scientific, educational and educational literature for the academic year" is considered.

Key words: educational and methodical support of disciplines, educational program, publishing activity of ZVO, publication plan

УДК 027.7(092)ХГПА(043)

ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ БІБЛІОТЕКИ АКАДЕМІЇ ЯК ПАРТНЕРА ДЛЯ НАУКИ, ОСВІТИ, ВИХОВАННЯ

Самойлова Світлана Борисівна, директор бібліотеки Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради

Розглянуто історичний аспект розвитку книгозбірні від читальні до бібліотеки закладу вищої освіти Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради.

Ключові слова: бібліотека, заклад вищої освіти, освітній процес, бібліотечний фонд, сайт бібліотеки, сучасний інформаційний простір.

Бібліотека як важливий підрозділ закладу вищої освіти, на який покладено завдання інформаційного забезпечення освітнього та науково-